

● LYHYET

TYÖKALUJA YVA-MENETTELYN TEHOSTAMISEKSI

Uusia YVA-ohjeistoja ja työkaluja on testattu muun muassa tuulivoimarakentamisen ympäristövaikutusten arvioinnissa.

6

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIIN on kehitetty uusia työkaluja Suomen ympäristökeskuksen vetämässä IMPERIA-hankkeessa.

Ympäristövaikutusten arviointiin (YVA) kohdistuu suuria ja osin ristiriitaisiakin odotuksia. Arviointien tulisi olla laadukkaita, kattavia ja vuorovaihteisia ja tunnistaa keskeisimmät ympäristöriskit. Samalla menettelyn kestolta ja kustannuksilta odotetaan kohtuullisuutta ja tuloksilta ymmärrettävyyttä myös tavallisen kansalaisen näkökulmasta. YVA-menettelyn tulisi myös tukea ympäristön kannalta parempien ja kestävämpien ratkaisujen löytämistä. Näihin haasteisiin on pyritty vastaamaan kolmivuotisessa IMPERIA-hankkeessa.

Hankkeessa on selvitetty hyviä käytäntöjä sekä kehitetty menettelytapoja ja työkaluja, jotka auttavat esimerkiksi tunnistamaan oleelliset vaikutukset heti arviointityön alussa. YVA-menettelyn järjestelmällisyyttä ja ymmärrettävyyttä tukemaan on kehitetty malliesimerkkejä, ohjeistoja ja työkaluja. Niitä on testattu erilaisissa käytännön tapauksissa, esimerkiksi tuulivoimarakentamisen ympäristövaikutusten arvioinnissa ja Oulun kaupungin vedenhankinnan varmistamisen vaihtoehtotarkastelussa.

KUSTANNUSTEHOAKKUUS on ollut hankkeessa keskeinen näkökulma. Jos vähemmän merkittävät ympäristövaikutukset pystytään tunnistamaan jo varhaisessa vaiheessa, voidaan tarkemmat selvitykset kohdistaa sen mukaisesti ja näin varmistua siitä, että kaikki oleelliset vaikutukset tunnistetaan ja arvioidaan riittävän perusteellisesti. Myös kustannussäästöjä voi syntyä, koska vähemmän merkittävien vaikutusten arviointi voidaan tehdä kevyemmin.

Tulosten mukaan onnistumisen avaimet löytyvät varhaisesta osallistumisesta sekä erilaisten ympäristövaikutusten merkittävyyden ja vaihtoehtojen kuvauksen ja vertailun selkeydestä. Vaikutusten ja niiden merkittävyyden läpinäkyvä ja johdonmukainen arviointi ja selkeä esitystapa helpottavat kaikkien YVAn osapuolten työtä.

YVA-YHTEYSVIRANOMAISEN tehtävät lisääntyvät lähivuosina YVA-direktiivin muutosten vuoksi muun muassa siten, että jatkossa yhteysviranomaisen on laadittava merkittävistä ympäristövaikutuksista ns. perusteltu päätelmä.

Päätelmien tekoa voi helpottaa IMPERIA-hankkeessa kehitetty ARVI-työkalu ja siitä saatavien tulosten

liittäminen YVA-selostukseen. Työkalun avulla voidaan koota eri asiantuntijoilta saadut arvioinnit yhteen ja tuottaa merkittävistä ympäristövaikutuksista selkeitä ja havainnollisia yhteenvedoja. Samalla työkalu edistää eri asiantuntijoiden arviointien yhdenmukaisuutta ja helpottaa siten selostuksen laatimista.

IMPERIA-hankkeessa ovat olleet mukana Suomen ympäristökeskus, Jyväskylän yliopisto, Oulun yliopiston Thule-instituutti, Ramboll Finland Oy ja Sito Oy. Niiden lisäksi työtä ovat rahoittaneet Euroopan unionin Life+-rahasto, ympäristöministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö. O

/ TUTKIJAT SANNA VIENONEN
JA KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ
JORMA JANTUNEN
SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS /

IMPERIA-hankkeen tulokset ohjeineen ja työkaluineen tulevat hankkeen kotisivuille <http://imperia.jyu.fi>.
Kaikille avoin loppuseminaari järjestetään 9.11.2015. Lisätietoa hankesihteeriltä: Sanna Vienonen, etunimi.sukunimi@ymparisto.fi.